

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Gradišče št. 7, levo. Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.
Posamezna številka velja 1 K.

Naročnina: Mesečno 4 K, četrtletno 12 K, polletno 24 K in celoletno 49 K. — Inserati po dogovoru.

Ne dajte se zapeljati.

Ni dvoma o tem, da naše ljudstvo resnično ljubi svojo domovino in svojo svobodo, ki so se zanjo borili in umirali naši očetje in dedje. S krvavo dobljeno dedščino zato danes ne smemo hazardirati, ne smemo je lahkomišelnost izdajati in prodajati vsled trenutne nezadovoljnosti. Neizbrisljiva krivda in greh pade na glavo teh, ki bi zakrivali propast naše države in ta krivda jih bo zasledovala do konca njihovega nesrečnega življenja.

So trenutki, ko se zdi človeku, da se je združilo vse proti našemu najdragocenejšemu zakladu — naši svobodi; zunanje sovražne sile in nesposobnost notranjih voditeljev, vse izpodkopljuje našo državno samostojnost. Nepremišljeni nestrpnosti in in razdraženi vročerni z leve kakor tudi zlomiselnosti in rafinirano-podli ciniki in nasilneži reakcije združujejo svoje načrte in temne cilje, da razbijejo ono edino, kar še imamo, in na čemur moremo zgraditi trdno bodočnost svojo in svojih potomcev.

K vsem tem zavestnim in nezavestnim sovražnikom naše državne edinosti se družijo še eden, morda najstrašnejši neprijatelj: draginja, nedostatek in beda. Razumemo dobro ogorčenje in bolelost ljudstva, ki trpi pod temi pojavi, ki so jih zakrivila povojne razmere in predvsem vlada-joče stranke in ki jih mi sedaj ne moremo odstraniti. Ali roko na srce! Premislimo samo, kako smo živeli v Avstriji in kako smo takrat trpeli in molčali. Spomnimo se na oni koruzni kruh, ki je bila v njem sadra (gips), otrobi in vse mogoče, samo moka ne. Spomnite se na mrzlo zimo, ko ste čakali po cele noči na košček mesa ali nekoliko jajčec stoječi in zmrzujoči pred trgovinami — in zjutraj včasih ničesar ni bilo.

In sedaj presodite trezno in pošteno, ali ni danes vendar mnogo, mnogo boljše, kot je bilo in ali ni dosti lažje danes pozitivno delo za ustvarjanje res znošnega stanja našega ljudstva, kot je bilo takrat?

Vemo dobro, da beda in glad žene ljudi, sicer dobre in potrpežljive, k najhujšemu. — Vemo tudi, da vsi oni, ki stremijo za razpadom

in uničenjem naše domovine, uporabljajo rastočo draginjo za svoje agitacijsko sredstvo in obljublajo vse mogoče zboljšanje in blagostanje, samo da bi pridobili ljudstvo za svoje kalne cilje.

Ali prokleti, trikrat prokleti oni, ki za večji košček obljubljenega kruha požrešno proda svojo svobodo in svojo samostojnost, za katero so se borili in padli naši najboljši možje.

Ni večje neumnosti, kot iz gole nestrpljivosti uničiti za košček kruha svobodo in samostojnost naroda.

Reven človek, delavec, rokodelci in mali obrtniki nima družega, kot to svojo svobodo. Kaj bode iz njega, če zgubi še to poslednje, kar ima?

In kaj bi bilo, če bi nastal prevrat, bodisi že kakršenkoli. Mogoče da bi se plenilo, mogoče da bi se ropalo. Ali kako dolgo? Dan, dva — mogoče 14 dni — in kaj potem? Ali si predstavljate, kako grozna bodočnost nam grozi ob prevratu in anarhiji? Ne bilo bi niti enega komada kruha, niti enega para nogavic več. Nasprotno bi prevrat povzročil še večji nered v prehrani, ker bi onemogočil promet še v večji meri kot je to slučaj sedaj. Glad in beda v Rusiji, ki je ne more zatajiti niti najskrajnejši komunist, je strašen in krvav dokaz te resnice.

Vemo, da čaka monarhistična reakcija samo na trenotek, v katerem bi prišlo pri nas k reakciji! Zunanji sovražniki podpirajo po plačanih agentih vsako prevratno gibanje, da bi se ljudstvo izkrmavalo v medsebojnem brat-skem boju — da bi izkrmavljeno lahko znova zaslužili.

To so izgledi lahkomišelnih prevratnih poskusov! Ne pustite se zapeljati od nikogar, pa naj stopi pred vas še v tako zapeljivi maski. Mir in treznost! S tem smo si priborili svojo svobodo, s tem jo moramo obdržati pri življenju in si priboriti v njej svoje človeške pravice in blagostanje. Če pa se bode pustili zapeljati, se bo godilo tisočkrat hujše vam in vašim otrokom!

Zakaj hvaležnost?

Jugoslovanski ministerski predsednik je v eni zadnjih sej izjavil, da ne smemo pozabiti čuta hvaležnosti našim zaveznikom in tudi Italiji ne! Pri teh besedah mora ves jugoslovanski narod brez izjeme premišljevali, zakaj naj bomo hvaležni našim „zaveznikom“. Ali morda zato, ker je radi zvestobe „zaveznika“, katerega je ministerski predsednik še posebej povdarjal, poginilo tisoče in tisoče sinov naših južnih bratov, ker jih ni hotel prepeljati s svojimi ladjami, ker niso priznali londonskega pakta? Ali zato, ker hočejo sedaj skoro vsi zavezniki razen Amerike odtrgati od nas najboljši del naroda — Primorje? Ali jim hočemo biti hvaležni, ker nam zapirajo naše brate in sestre in jih trpinčijo? Ali naj jim bomo končno hvaležni zato, ker nam na Koroškem delijo brce dan na dan?

Da, gospod ministerski predsednik, Vi ste tem zaveznikom lahko hvaležni,

bodite pa prepričani, da jim jugoslovanski narod ne bo nikdar hvaležen, ampak nasprotno, jugoslovanski narod izraža tem „zaveznikom“ zaničevanje.

Nas sicer ne bi zanimala izjava gosp. ministerskega predsednika, če bi bila njegova izjava vsaj diplomatično utemeljena, toda niti to ni v tem slučaju. Take izjave škodujejo celi naši državi in nam jemljejo ugled v zunanosti. Ali g. ministerski predsednik misli, da Italija ne ve, da nam dela krivico in da do tega, kar zahteva nima nobene pravice? Če misli tako, potem se pri vsej svoji diplomaciji zelo, zelo moti. Italija se danes prav dobro zaveda, da dela krivico. Toda ona misli, da se ji naša država ne more upreti in da zato lahko dela z njo, kar hoče! In take izjave ji dajejo pogum in jo v njenem terorizmu utrjujejo.

Zato pa jugoslovanski narod takega postopanja naših najvišjih držav-

nikov nikdar in nikoli ne bo odobral. S takimi izjavami si vlada spodkopuje še ono trohico zaupanja pri narodu, ki jo uživa. Čas bi že bil, da se našim državnikom odpro oči in prenehajo enkrat z izjavami, ki žalijo cel narod, žalijo pa posebno one, ki zro z zupanjem v oni trenotek, ko jih bomo osvobodili tujega jarma. Žali naše brate in sestre v zaslužnem Primorju, žali naše Korotance in jim jemlje pogum v njih boju proti združenemu sovražniku Italijanu in Nemcu. Zato moramo proti sličnim izjavam naših državnikov najodločneje protestirati.

Narodni socialisti stojimo slej ko prej na stališču, da nočemo nobenemu narodu storiti najmanjše krivice, ne pustimo pa tudi, da bi se nam delala krivica in da bi te krivice končno z

nepremišljenimi izjavami podpirala naša vlada. Mi nočemo vojne, toda braniti hočemo našo last pred tujim imperijalizmom in storiti hočemo vse, da dosežemo združitev celokupnega jugoslovanskega naroda. Zato naj naša vlada s takimi izjavami v prihodnje ne žali več.

Ljudstvo pa naj pri bližnjih volitvah dokaže, da ji je hlapčevstva dovolj in naj pošlje na vlado ljudi, ki bodo imeli več smisla za dobrobit naše države, kakor ga ima sedanja, ki pozna terorizem proti lastnemu narodu, proti našim največjim sovražnikom pa kaže prijazno lice in jim s tem daje pogum k novim nasilstvom in novim mukam proti neosvojenim bratom in sestram!

D. V.

Črni zmaj.

O razmahu in svobodnem pokretu slovenskega dela jugoslovanskega naroda toliko časa ni nobenega govora, dokler bo nad nami strašil črni zmaj klerikalizma. Večjih političnih zločinov sploh ni, kakor jih je zagrešila klerikalna stranka nad našim ljudstvom. Zmagovita nacionalna jugoslovanska misel je sicer ubila dr. Šušteršiča, ni pa iztrebila njegove politične šole in onemogočila zločestnih dejanj njegovih učencev.

Naše kratkovidne meščanske stranke so svojčas kadile slavo in čast klerikalcem, da so podpisali majsko deklaracijo in se pozneje izjavili za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nihče ni pomislil, da so bili klerikalci tik pred preobratom in po preobratu po srcu in po čustvovanju v eni vrsti s tistimi avstrijskimi redovi, ki so prepevali Bože pravde po pregovoru: v sili tudi hudič muhe je. Klerikalci so vedeli, da so ga z dunajsko politiko polomili in da obvarujejo vsaj del svoje politične moči, so se preorijentirali po Savi in Donavi na beograjsko stran. Da nova orijentacija klerikalcev ni bila izbrana po notranjem prepričanju, je bilo kakor rečeno od vseh početkov jasno vsakomur, ki malo pozna razmere. To moramo vedno in vedno pribiti, če hočemo soditi klerikalno politiko.

Skrayne zahrbtnosti in hinavščine pa klerikalci niso uganjali samo v narodni in državni politiki, ampak nemoralna njihovega političnega udejstvovanja je značilna tudi za vso njihovo gospodarsko in socialno politiko.

Klerikalci hočejo biti zastopniki našega malega kmeta, ki je v bistvu proletar, kot je delavec nameščene ali kdo drugi. Vendar klerikalci tudi malega kmeta niso nikdar zastopali njegovim interesom odgovarjajoče. Edino dvomljivo zaslugu imajo, da so

našega malega kmeta versko sfanatizirali. To pa samo zato, da so za cerkvenimi vrati lahko uganjali največje lumparije. Klerikalni cilj je bil v resnici, zaslužiti ljudstvo krempeljem črne internacionale z namenom, da se bo malo število klerikalnih kapitalistov valjalo v izobilju pozemeljskih blagov, dočim bo proletarskemu narodu ostal komaj neslan krop in lep nauk o posmrtnem življenju. Milijoni naj delajo za stotine cerkvene gospode, ki naj bo Bog in vse na svetu.

Tudi med delavstvo prihajajo klerikalni farizeji, oznanjujoč „socialno pravičnost“. Ni jim dovolj, da zaslepjujejo kmetijski proletarijat, tudi industrijski proletarijat naj jim bi pripomogel s svojimi krvavimi žulji do zlatih zakladnic mrve roke. Odkritega boja sicer ne upajo začeti, prihajajo s strupom zavratno kot klativitezi srednjega veka. S satansko nasladnostjo se vsele političnih razdvojev razrednega delavstva in hujskajo, natolcuje, lažejo in zbegavajo težko preizkušene delavske množice. Ko vidijo, da je razdvojenost v delavskih vrstah največja, prihajajo črnuhi z angeljsko svetostjo med delavstvo, oznanjajoč in obljubajoč vsa bogastva in srečo od zemlje do nebes.

Nikdar ne smemo dopustiti, da bi rimski kapitalizem in naj je še tako socialno prebarvan zavzel jugoslovanski proletarijat. Razkrinkajmo vsa njegova početja, kot izgledajo v resnici. Povejmo ljudstvu, da so za kapitalistično nadvlado, da so protivniki vsakega socializma, da so absolutisti, ki ubijajo vsako osebno svobodo in propalice, ki so za gotov denar vsakomur na prodaj.

Črnemu zmagu klerikalizma zasukajmo glave, da bo poginil. Vaša svoboda in bodočnost je v nevarnosti, zato vsi pod orožje, da zmagamo.

Obračun v Korotanu.

Odprtje demarkacijske črte, ki bi ne povzročilo toliko razburjenja, ako bi stala naša delegacija v kontaktu z narodom oziroma njegovimi zastopniki, je za nami. S tem v zvezi so se izvršili še razni drugi ukrepi, ki so ustvarili na Koroškem popolnoma nov položaj. Narod je danes v svojem boju za osvoboditev sam nase navezan. Dočim ga je prej pred nemško propagando štela kolikor toliko naša uprava, je sedaj, ko imajo nasprotniki pravico agitirati in zborovati, primoran sam poseči v

boj. Sedaj šele se je pokazalo, kako stojimo na Koroškem. Dogodki na Grebinju, Velikovu in Bistrici, kjer so nemčurji docela pogoreli, nam jasno pričajo, da je naš človek, tako kmet kakor delavec, trdno odločen za zmaj otresti se nemškega jarma. Narod je dobil pogum in voljo, narod živo vidi pogubo, v katero ga hočejo speljati podkupljeni nemški agitatorji. Zato je vstal ter s številom in odločnostjo dal vedeti antantini komisiji, da so časi suženjstva za večno minuli.

Nemci se zavedajo, da prebivajo v coni A po ogromni večini Slovenci, nemški listi sami so to že ponovno priznali — zato postopajo s posebno taktiko. Ne za nemško Avstrijo, temveč za „Koroško-Korošcem“ agitirajo. Pod to krinko bi Slovence radi spravili v nesrečo, torej v nemško Avstrijo. Nemci se pač zavedajo dejstva, da je stara Avstrija koroške Slovence nacionalno k tlom tiščala. Voda na mlin nemške propagande teče pravzaprav že desetletja. Slovenska odvisnost od gospodarsko močnejših Nemcev, ki so privandrali od drugod in se naselili v Celovcu in Beljaku na eni strani in izključitev slovenskega pouka iz takozvanih utrakvističnih šol na drugi strani, je ustvarila Slovence posebne vrste, ki jim pravijo „nemčurji“ (to so Nemcem prijazni Slovenci). Nemčurji so sedaj edina nemška opora v coni A, ki pa se dan za dnem bolj krha, zakaj tudi ti zapeljani prihajajo polagoma do spoznanja, da je dolžnost Slovence, da glasujejo za slovensko državo, ki je poleg tega bogatejša in ima vse predpogoje za lepo in srečno bodočnost vseh stanov.

Nemška propaganda se poslužuje najpodlejših sredstev. Ker ve, da v poštenem boju sramotno propade, se poslužuje „podkupovanja“. Nemški agitatorji prav nič ne štedijo z denarjem, tudi vsakovrstno blago ponujajo zastoj ali po polovični ceni. Toda ravno to je najboljši dokaz, da njihova stvar sloni na slabih nogah. Za nas je najvažnejše, da je slovensko ljudstvo odprlo oči ter samo jelo obračunavati s svojimi stoletnimi tlačitelji, oziroma njihovimi eksponenti. Povsod, kjer skličejo Nemci kako zborovanje, je naših več. To je imela vselej priliko videti antantna komisija sama. In odločnost, ki so jo naši pri vsaki taki priliki pokazali, znači, da so nemškega gospodstva do grla siti. Zborovanja so v zadnjem času postala glasovališča posebne vrste, ki govore povsod za nas, za Jugoslavijo.

Kot socialiste nas najbolj zanima to, da nemška socialna demokratična stranka v Celovcu javna agitira za nemško Avstrijo. Pred kratkim je imel soc. dem. poslanec Lukas poseben sestanek v Vrbi, kjer je dajal agitatorjem iz cone A instrukcije. Mi bi ne imeli nič proti temu, da nemška soc. dem. agitira za nemško Avstrijo ako bi se

vrgla samo na Nemce, katerih v coni A ni več kakor 5%. Toda nemška soc. dem. ki se nahaja v službi nemških nacionalcev, se je vrgla posebno na Slovence. Tu pa jim moramo zaklicati: roke proč! Do Slovencev ima samo Jugoslavija pravico. To, kar počenjajo ti ljudje, ni ne socialistično, še manj pa internacionalno. Vse drugačno stališče so zavzeli nemški komunisti. Ker sta obe v poštev prihajajoči državi kapitalistični, zato priporočajo komunisti svojim somišljenikom, da se vzdrže glasovanja. Naše stališče je znano. Slovenci za slovensko državo! Ker smo proti vsakemu imperijalizmu, bi se nikoli ne potegovali za naše glasovalno ozemlje, ako isto ne bi bilo slovensko.

Nemci so vajeni „zmagovati“, zato so tudi to pot razobesili zastave že pred odločitvijo. Tudi tekom vojne so povsod vihrale nemške zastave, samo ob koncu jih ni bilo videti. Tako bo tudi sedaj. Nemci so jih razobesili pred zmago, mi jih razobesimo na dan zmage.

Nemci tudi kljub popuščanju naših delegatov doživljajo poraz za porazom. Naši ljudje povsod obračunavajo z njimi. Glavni obračun pa bo 10. okt. 1920. Sedaj ko je narodu prešla odločnost, pogum in volja v kri, se nam ni več bati za Koroško. Glavna preizkušnja je za nami. Glasovalo bo ljudstvo in ne plebiscitna komisija. S tem pa nočem reči, da naši diplomati v Celovcu lahko delajo, kar hočejo. Nasprotno, ker nam ni vse eno, s kako večino zmagamo, zahtevamo od naših diplomatov, ki so vajeni popuščanja že iz pariške šole, da v interesu miru in pravice, udarijo na odločnejše strune, zlasti pa, da ne ukrenejo ničesar bistvenega, ne da bi prej zaslišali naroda, za katerega interese se vadija v Celovcu. Naj nikar ne mislijo, da lahko sklepajo in popuščajo na lastno pest, kakor doslej. Tu mora biti merodajna volja naroda, kateri ne mara več pod nemški jarem (oziroma se ga hoče tudi v coni B otresti), in je pripravljen za svoje pravo, če treba iti v krvavi boj. Naša delegacija mora ravnati tako, kakor mi hočemo! Ona ni potrjena samo zmedenim, štrajkujočim belgrajskim vladam, temveč tudi — in sicer v prvi vrsti — narodu, oziroma koroškim „sovjetom“! Vsaj tako bi moralo biti!

—B—

Volilni red za volitev v konstituantno.

Z ukazom od 6. t. m. so volitve (izbori) razpisane za nedeljo 28. novembra t. l. Do 25. septembra morajo biti abecedni imeniki volilcev v vseh občinah že gotovi, 26. septembra pa jih pošljejo županstva iz Kranjske in borovelskega okraja deželni sodnji v Ljubljani, iz Štajerske, velikovškega okraja in Prekmurja pa okrožni sodnji v Mariboru, da jih potrdi. Ko se vrnejo imeniki občinam, bodo 8 dni javno razpoloženi pri njih in na deželni (okrožni) sodnji. Reklamacije bo končno rešila sodnja.

Kandidatne liste se bodo predlagale sodnji tiskane v dobi od 11. do 21. novembra. Nato sodnja dostavi občinam po en izvod vsake liste za vsako glasovalno mesto.

27. novembra ob 3. uri popoldan prevzame volilna komisija od županstev imenike, volilne škatle, kroglice in material za zapisovanje. 28. novembra ob 7. uri se začne volitve in trajajo v vsej državi do 6. uri zvečer.

Najnujnejše je, da povemo, kdo ima volilno pravico. — Vsak Jugoslov in Slovan sploh, ki se je pri nas stalno naselil in je ob začetku sestavljanja imenikov dovršil 21. leto, ima volilno pravico. Torej begunci tudi. Bivati pa morajo v občini že najmanj 6 mesecev. Aktivni oficirji in vojak nima volilne pravice. Vojak, ki bode pred 28. novembrom odslužil, spada v imenik.

Kdor je bil obsojen zaradi zločina ali pa zaradi prestopkov tatvine, poverjenja, sleparije, oduševstva (veržništva) je za več let izgubil volilno pravico. Voliti tudi ne morejo oni, ki so v konkuru ali vsled sodnijskega sklepa pod skrbstvom ali kuratelo.

Nemci po krvi in plemenu, ki imajo še pravico izbrati si avstrijsko državljanstvo, nimajo volilne pravice.

Kandidati morajo biti 25 let stari in morajo znati čitati in pisati. Na štiri mandate pridejo trije splošni in en kvalificiran kandidat. Politični uradniki ne morejo kandidirati. Sodniki ne smejo kandidirati v svojem sodnem okraju. Če je državni uradnik izvoljen in volitev sprejme, izgubi službo, a prejema pokojnino, če je že služil 10 let.

Tovariši! Čas beži in ne smemo odlašati z volilnim delom niti trenutka več. Razširjajte našo idejo povsod med delavstvom in uradništvom, učite jih spoznavati naš program in naše cilje. Organizirajte vse naše pristaje in pazite, da se ne izgubi vsled zanikanosti niti en naš glas. Sedaj se bliža odločilna ura, da izrečemo svojo sodbo nad onimi, ki so varali narod in polnili lastne žepe. Vsak naj pomaga po svojih močeh in naša pravična stvar bo zmagala.

Politične vesti.

Deželna vlada odstopila.

Ker je plebiscitna komisija v Celovcu na svoji seji dne 14. t. m. sklenila, da se mora naša vojska in naši orožniki, ki niso rodom iz koroške umakniti iz cone A, ne da bi se istočasno odpoklicalo italijansko vojaštvo iz Koroške in da se mora poleg tega ukiniti nadzorstvo nad nemškimi veleposesti do plebiscita, je deželna vlada za Slovenijo v znak protesta proti temu nasilju podala demisijo. — Po našem mnenju bi bilo že davno čas, da bi antantnim mogotcem kratko in malo odpovedali pokorščino in že enkrat opustili prošnje in proteste, ki ostajajo brez vsakega najmanjšega uspeha.

Uradniško vprašanje.

V Jugoslaviji smo sedaj vajeni, da vsak mesec okrog zadnjega ali prvega čujemo, da bode uradniško vprašanje rešeno. Vsak mesec čitamo več ali manj lepe obljube, ki se pa uradništvu ne bodo izpolnile. Zakaj pa? Uradništvo je prosilo, potem grozilo in posledica teh groženj? Josip Kremen, ki je član širšega odbora Zveze javnih nameščenecv odpre cel register svoje strahopetnosti in požuga uradništvu. Sedaj hoče stavkati, ko je Italijan dve uri hoda od Ljubljane, ko je na koroškem plebiscitu, ko ima vlada moč v bajonetih? In uradništvo utihne, ker je vse to res, Josip Kremen pa ranje pohvalo in dobil bo kmalu lak red, katerega dosedaj še ni mogel prejeti in po katerem tako hrepeni. Zaenkrat se mu je zopet posrečilo, toda zdi se, da zadnjič. Uradništvo od obljub ne more živeti, pa tudi od lepih besedi g. Kremena et consortes ne. In če je potem gospodom še tako težko in neljubo: delavec in uradnik se bodeta morala slej ali prej združiti in in korakati skupaj do cilja ne oziraje se na želje Josipa Kremena — strahopetneža in „diplomata.“

Revolucionarno gibanje v Italiji.

Poročila iz Italije prinašajo vedno resnejšo sliko o delavskem gibanju v posameznih industrijskih centrih. V Rimu, Milanu in Turinu je gibanje zavzelo popolnoma revolucionarno obliko. Delavstvo je zasedlo tovarne in jih socializiralo in je pripravljeno braniti se proti vsaki intervenciji eventualno z orožjem v roki. Vlada je navidezno proti njim brez moči in se omejuje na priprave za meščansko vojno. Po ulicah so razpostavljene strojne puške in topovi v oklopih avtomobilskih patrulirajočih vojaštvu. Do večjih spopadov do sedaj sicer ni prišlo, ali te razmere kažejo, da v Italiji lahko izbruhne vsak dan splošna revolucija, v kateri bi se industrijskemu delavstvu pridružili tudi kmetijski delavci, ki so že sedaj v provinciji Palermo razlastili vsa veleposestva. Položaj v Italiji zrel in naša naloga je da motrimo z treznimi očmi in zahtevamo ob ugodnem trenutku uresničenje naših večnih pravic.

JUGOSLAVIJA.

+ Regentova pot v Sarajevo. Prestolonaslednik regent Aleksander odpotuje v Sarajevo v nedeljo večer. Kraljeva garda je odpotovala iz Beograda v Sarajevo. Kjer bo navzoča ob priliki regentovega poseta.

+ Boj proti draginji. Nar. poslanec Poščić je predložil vladi načrt za pobijanje draginje. Po tem načrtu bodo kaznovani navjaleci cen z globo od 5—20.000 K in z zapornim od 1—6 mesecev. Istotako se predlaga kazni za one trgovce, ki zaslužijo pri prodanih predmetih nad 100% in za one, ki skušajo podkupljati državne uradnike. — Vse premilo in vse premalo.

PO SVETU.

+ Delna demobilizacija na Poljskem? Dunajski „Abendblatt“ objavlja ovestilo ljubljanskega tiskovnega urada, da je tretja poljska armada zavzela Kowel in pri tem zajela 2500 ujetnikov. — Kakor poroča „Neue Freie Presse“, je poljski vojni minister z ozirom na frontni položaj in na bližajočo se zimo odredil delno demobilizacijo.

+ Razdor v češki socialni demokrati. Konferenca zastopnikov socialno-demokratske stranke je sprejela resolucijo, kjer izjavlja, da člani levice ne morejo biti več člani stranke in odločiti o usodi stranke. Kongres stranke se je odgodil do konca decembra.

+ Razsodba proti morilcem Tisze. Vojno sodišče je razglasilo obsodbo in proces proti morilcem Tisze. Stefan Dobó in Tigor Sztankovszky sta bila obsojena v smrt na večalnih. Aleksander Nüttner na petnajstletno težko ječo in Evgen Vage-Wilhelm na trimesečni zapor, pri čemur se mu vstaje doba preiskovalnega zapora, ki je že potekla. Nadalje so bili obsojeni vsi obtoženi v izgnano vojaških činov in odlikovanj. Nüttner mora vsako leto 31. oktobra, ob obletnici usmrtitve grofa Tisze prebiti ves dan v temnici. Nadalje odreja obsodba, na se ima najprej obesiti Sztankovszky, nato pa Dobo.

Tedenske vesti.

— Jugoslovansko Sokolstvo za Koroško! V kratkem ima pasti na Koroškem odločitev. Naši bratje onkraj Karavank bojujejo te dni najhujši boj z zahrbtnim in predrznim germanskim sovražnikom. Prihajajo poročila, da zbirajo Nemci ogromna denarna sredstva, da uničijo naš življenj v krajih, kjer je tekla zibelka našega naroda. Bratje in sestre! V tem trenutku ne smemo stati ob strani. V smislu sklepa glavne skupščine Jugoslovanskega Sokolskega Saveza je določen 26. september kot „Koroški dan“. Jugoslovansko Sokolstvo v celi državi je dolžno, da ta dan posveti samo naši Koroški. Vsako društvo mora prirediti eno predavanje o Koroški ter na primeren način organizirati pobiranje prispevkov za Narodni svet na Koroškem. Vsak Sokol in Sokolice daruj vsaj eno krono! Bratje in sestre to je naša dolžnost — odločitev je pred duri — pomagajmo našim bratom k popolni zmagi. Zdravo! Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza.

— Dva shoda sta se vršila zadnji čas v Ljubljani. Enega je sklicala komunistična, drugega jugoslov. demokratična stranka. Prvi se je vršil preteklo soboto in ljubljanske klepetulje so vsled njega vzdignile prav po nepotrebnem mnogo govorčenja. Kogar je slučaj prinesel mimo Mestnega doma, je videl hitro, da komunistična pšenica pri nas ne gre in ne pojde v klasje. Nekaj sto strmečih poslušalcev — ostalo radovedna zijala, ki so se poslušanja hitro naveličala in odhajala dalje. Govor ni potreben omenjati, slišali smo iste fraze že več ko enkrat. To je vse, kar se da povedati z komunističnega shoda. — Drugi shod se je vršil v nedeljo in sicer naj bi bil to manifestacijski shod JDS, kot so to ponosno oznanjevali veliki lepaki. No bila je to zna-

čilna manifestacija! „Slov. Narod“ sam piše, da je bilo udeležencev kakih 500, če pristavimo še, da tudi tam gotovo ni manjkalo radovednežev, nam ta manifestacija jasno kaže, koliko pristašev šteje danes JDS v Ljubljani. Tudi tu smo slišali obljube in opravičila — novega nam gospodje niso povedali ničesar. — Ta dva shoda sta nam jasno povedala resnico, da se ljudstvo danes ne da več voditi za nos niti z leve niti z desne in da je sito praznih obljub in praznega govorčenja o neizvedljivem.

— Ravnateljstvo juž. železnice. Sliši se, da bo ravnateljstvo južne železnice na jesen zopet spremenilo vozni red nekaterih potniških vlakov. Ob tej priliki opozarjamo posebno na progo Pragersko — Kotoriba, ki je dolga čez 90 km, vrhu tega ima sedaj Prekmurje (Donja Lendava) po tej progi, čez Čakovce edino in zelo slabo zvezo. Tudi hrvaško Zagorje posebno mesto Varaždin poslužuje se proti severu te proge. Vlakovne zveze so pa letos tako slabo razpredeljene, da se marsikdo z žalostjo spominja na prejšnje urejene razmere. Cel severni del Slovenije ima proti jugu, torej proti svojem središču, le eno vlakovno zvezo v Pragerskem, in še to ob pol 18 uri zvečer, tako, da dospe v Ljubljano šele ob 22 uri po noči, kjer se navadno ne dobi prenočišča. Ako boče kdo potovati po dnevu, in ni slučajno navajen na egiptovsko tempo, katera vlada v železniških vozovih, se mora poslužiti edinega dnevnega vlaka, ki odpotuje iz Čakovca že ob 4 uri zjutraj in dospe po 6 uri na Pragersko, kjer mora čakati na zvezo proti jugu do pol 12 ure, torej celih 6 ur. Na povratku pa ima zvezo le vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 4:15 uri zjutraj, ter dospe na Pragersko ob pol 9 uri. Kdor ima opravilo v Ljubljani mora

Naročajte in razširjajte Novo Pravdo!

tam dvakrat prenočiti, kar je skrajno neprijetno in drago. Še bolj nerazumljiv je vozni red takozvanega vlaka „Gigri“, ki prispe v Maribor pred 7 uro jutraj, ter čaka tam do 18.55 ure, ne da bi dočakal vlak iz Koroške ki dospe ob 20 uri. Rajši stoji celo uro zopet na Pragerskem, ker v bližini niti vasi ni, ter odhaja ob pol 21 uri, ne da bi vsaj tu počakal na edini večerni vlak, ki pride iz juga ob 22 uri. Prizadete občine, zbudite se, dokler je še čas! Zahtevajte tudi od zaspanih okrajnih glavarstev tozadnega posredovanja. Čas je zlato.

— **Krajarna organizacija NSS** v Mariboru pozivlja tem potom vse odbornike in zaupnike, da se udeležijo redno vseh sej, ki se vršijo vsak petek ob 20 uri v Narodnem domu v Mariboru. Ker se morajo izvršiti nujno potrebna dela, je dolžnost vsakega posameznika, da stori svojo dolžnost.

— **Manifestacija socialnih demokratov v Celju.** Dne 3. t. m. je priredila JSDS veliko veselico v že zelo razupiti gozdni restavraciji. Zbožnali so iz vseh vetrov sodruga skupaj ter odšli z godbo na čelu skozi mesto na veliki prostor. Značilno je, da je — skoraj bi rekli, na programu — pri vseh sličnih prireditvah z rdečimi lepaki pretep in tatvina, kar tudi ob priliki manifestacije ni izostalo. Posirovelost je praznovala v pijanosti svoje orgije — pač žalosten sad večnih lujstvarij. Videlo se je v teh vrstah temne elemente raznih nemškutarskih kreatur in iz kazniotic privandranih bitij, ki so priliko izrabili v prid lastnih žepov. Ravno iz ust teh junakov si pa slišal v pozni noči huronsko vpitje — Heil Lenin — živijo komunizem — Abzug bindiše — in slično. — Kje je socialistična poštenost, katero pridigajo razni kolovodje — kje je vzgoda proletarja, ki je prvi pogoj razumevanja zdravega socializma? Posledice druženja z vsakovrstnimi delomrznimi, nemškutarskimi in drugimi sumljivimi elementi

v dosego večine se kažejo v jasni luči. Da se ravno pod jugoslovansko internacionalno krinko skriva tudi zloglasna nemška nacionala — protidržavna in anarhistična golazen je nesporen fakt. Pošten socialista, naj si bo te ali one frakcije se mora sramovati sličnih pojavov. Tem potom povdarjamo še enkrat, da smo prepričani, da razni takratni razgrajaci in uzmoviči niso socialisti, tem manj, ker pojem o socializmu in komunizmu izrabljajo v svoja umazana početja. Tudi nočemo na noben način zvaliti krivde nekaterih lopov krajevni organizaciji JSDS na hrbet, vendar naj bo raznim celjskim socialnim - demokratičnim vodjem ta dogodljaj resen opomin izčistiti s železno metlo iz njih družbe mnoge, zdravemu socializmu nevarne, ostudne smeti. Našemu delavcu je treba vzgoje, vzgoje in zopet vzgoje. Naivnost dopisnika „Napreja“ je pa obžalovanja vredna, da to prireditelje povzdiguje do neba. Stram naj ga bude takih manifestacij pod socialističnim naslovom! Capito!

— **Podružnica NSZ v Litiiji** je priredila v nedeljo dne 12. t. m. veliko veselico, ki je v vsakem oziru vzorno uspela. Obširni prostori gostilne Oblak so bili prenapolnjeni. Vladalo je prav veselo razpoloženje, k čemur je veliko pripomogla trboveljska godba in litijski pevski zbor „Lipa“. Bogat srečolov je napolnil marsikomu prav lepe dobitke. V plesni dvorani pa je neustrahljivo rajala mladina. Tovariš R. Juvan iz Ljubljane je pozdravil udeležence s kratkim nagovorom in jih bodril za nadaljnjo delo. Veselico je obiskalo več tovarišev iz Ljubljane, Zagorja, Smartra in sosednih krajev. Prirediteljem moramo čestitati ne vzorni prireditvi, na kateri je vladal najlepši red. Ta prireditelje je ponovno pokazala, da je Litiija narodno-socialistična. Litijskim tovarišem kliče mo: „Le tako po začrtani poti naprej do končnega cilja“!

stanovanjski komisiji, ali res mislite, da bomo slovenski uslužbenci in delavci to mirno trpeli? Gotovi doktorji, ki ima eden od njih samo soprogo, se šopiri v celi enonadstropni vili, drugi pa ima v celem nadstropju — 3 sobe in kuhinja — samo svojo staro teto, dobi vsako ugodnost, trpini — državni uslužbenec in delavci — pa stanujejo v vlažnih, nezdravih stanovanjih, oziroma žel. vagonih. Zmotili ste se, kajti tudi mi — nefrakarji — ki slučajno nismo pristaši SLS in se zadnjega misijona nismo udeležili smo ljudje in bomo znali naše pravice poiskati. — Opozorite znanega velepodjetnika, da preskrbi svojim delavcem stanovanja in prisilite nekatere Kočevarje, da dajo prazna stanovanja na razpolago in stanovanjska mizerija bo prenehala. Če pa niste tega zmožni, ali če ste le za frakarji tu, potem vam pa svetujemo, da kakor hitro mogoče pobere vaša šila in kopita in se od nas poslovite za vedno. Našli se bodo prav gotovo drugi, ki bodo bolj pravično in nepristransko postopali proti slovenskemu delavcu in uradniku. Imamo še več konkretnih slučajev v rezervi in če to ne bo pomagalo, pridemo tudi z njimi na dan. — V našem premogokovniku vladajo še precej čudne in predvsem germanske razmere. Najboljši delavci so pobrali svoja kopita in odšli. Zato pa je dnevna produkcija padla na 1/6 običajne. Smešno je, da premogovnik takega obsega dobavlja dnevno samo 100 do 150 ton. Seveda, če razni Vanken et Comp., ki so med vojno tirali slovenskega delavca v Ljubljano na vešala in po preobratu Jugoslavijo tako črtili, da so se izselili v Avstrijo in se šele sem vrnili, ko se jim je že želodec popolnoma skrčil, zvonijo na veliki zvonec in uganjajo svoje lačenbergske budalosti, potem je splošen propad razumljiv. Ker nam je blagor delavcev prvi pogoj, odločno zahtevamo, da se razmere uredi. Mi ne bomo vodili delavstvo v slavo, s katero bi bilo tepeno le delavstvo, ampak navili bomo strune, ki vam bodo brenčale okoli ušes toliko časa, da dobi delavec svojo pravico.

Otroški vrtec. V bližini stare „kolonije“ stoji poslopje otroškega vrtca, ki ga je pred prevratom vzdrževal nemški šulferin. Ko so to ponemčevalnico zaprli, smo rudarji zahtevali, da se takoj otvori slovenski otroški vrtec. Predsednik stanovanjske komisije dr. Maršič, ki je rudarjem prav posebno „naklonjen“, pa je tam nastanil nekega Nemca. Sedaj je prišla učiteljica in naš „dobrotnik“ Maršič noče o otroškem vrtcu ničesar vedeti, ker za imenovanega Nemca kaže nima stanovanja. — Naše žene, ki se z nami vred borijo za obstoj, ne morejo otrok tako nadzorovati oziroma si držati služkinjo, kakor kaka milostljiva frakarjeva. Trdo morajo delati cel dan, da se pri neizmerni draginji in malenkostnemu zaslužku prebijemo. — Zato izpregovorimo prvo in zadnjo besedo: Takoj oddajte poslopje otroškega vrtca njegovemu namenu — to je za rudarske otroke. — Ako ne bo pomagalo, vedite da imamo že zavilane rokave.

Ptuj. Vsled bližajočih se volitev se je tudi v Ptuj začelo živahneje delati, zlasti voditelji starih strank se napenjajo na vse kriplje, da bi dobili čim več volivcev v svoj tabor. Obljublajo in vabijo na vse mogoče načine, toda izkušnje zadnjih dveh let so nam dovolj pokazale, kaj je tudi v bodočnosti od njih pričakovati. Vsak, ki je količkaj zasledoval politično življenje, je že uvidel, da ti koritarji, ki obljublajo samo takrat, kadar človeka rabijo, ko ga pa ne rabijo več, mu dajo brco kot psu v cerkev, nč smejo dobiti niti enega glasu od nobenega duševnega in materialnega delavca. In ker so gospodje to uvideli, se sedaj proti temu z vsemi silami upirajo. Kar ne gre mirnim potom, hočejo doseči s terorjem. Vsako sredstvo jim prav pride, samo da bi se obdržali še na površju. Vodja enega tukajšnjega urada se je javno, ob priliki nekega zborovanja izrazil, da bo on zato skrbel, kako bo njemu podrejeno uradništvo volilo, češ

da toliko moči ima on že še v rokah! Opozorjamo dotičnega gospoda, da nesme niti najmanj v politično mišljenje poedinca posegati kot uradni šef. Vse nameščence pa pozivljamo, da se ne pustijo uplivati od svojih predstojnikov ali višje stoječih uradnikov v političnem mišljenju in naj vsak pristopi k tisti stranki kamor spada, k čisti in neomadeževani Narodno socialistična stranki. Vsako zlorabo uradne moči v strankarske svrhe pa nam takoj naznanite, pa bomo poskrbeli za red.

Deželna vlada še do danes ni rešila rekurzov nekaterih tukajšnjih Nemcev, katerim je bilo od strani stanovanjske komisije odpovedano stanovanje. Kljub večkratnim urgencam se nobeden ne gane. Kaj je gospodom pri dež. vladi blagor ljudstva deveta briga? Kapetan — slaščičar! Nekam čudno doni to po ušesih, ali v Ptuj je vse mogoče. Koncesijo za slaščičarno je podelil ptujski magistrat bivšemu avstrijskemu kapetanu gosp. Schäffer-ju, seveda zagrozenemu Nemcu. Če bi bil v tem poslu izučen, bi človek še molčal, ker pa se on v tej stroki razume toliko kot zajec na boben, mora imeti v obratu podnajemnika in na ta način imata dva masten dobiček na račun konsumentov.

Komisijo za določevanje cen smo v predzadnji številki opozorili na cene mesa v Ptuj, a ta ni niti s prstom ganila, da bi se kaj ukrenilo, še manj se brigajo zato seveda mesarji, ki prodajajo kakor jim drago. — Edino kadar zahtevajo mesarji, trgovci in peki zvišanje cen, takrat komisija z polno paro dela, da čimprej ugotovi neupravičenim željam. Ko so pred kratkim peki zahtevali zvišanje cen kruhu, so jim takoj dovolili, da smejo prodajati kg. po 16 k'ron in žemlje po 1 K, da bi pa kdo kontroliral, če ima tisti hleb, ki ga prodajajo za 1 kg. in žemlje ki bi morale vagati 50 g. res določeno težo, to nobenemu niti v glavo ne pade. Saj so peki poštteni! Če ima hleb samo 3/4 kg. ali žemlja 30 g. to masa lažje potrpi, kakor ubogi peki, ki so si že vsi nakupili lepa posestva in se vozijo v dvoprežnih kočijah. Mesarji pa med seboj v pol ure zaigrajo do 12 tisoč kron. Ti uboga para pa polni z nova njihove malhe.

Gospodarstvo.

K pomanjkanju stanovanj. Opozorjamo na današnji oglas Christoph & Unmack d. d., Niesky v Gornji Lužici (Oberlausitz) in priporočamo bralecem firmo najtopleje. Pri današnji stiski za stanovanja bi bilo opozoriti posebno na to, da imenovana firma v kratki dobi gradi enorodbinske in dvorodbinske hiše po Döcklerjevem sistemu, gradi vile in stanovanjske hiše v bločni obliki vsakega sloga in omenjamo zlasti, da je firma pokazala posebno spretnost pri lesenih stavbah (Freibau), pri čemer se opira že na desetletja izkušenj. Veliko zmožnost leta 1882. ustanovljene firme Christoph & Unmack d. d., ki si jo je pridobila kot najstarejša in največja specialna graditeljska razložiteljnih lesenih stavb ne samo v Evropi, nego tudi čez morje, naj osvetli nastopni razvid: a) 3500 delavcev in uradnikov, 500.000 kvadratnih metrov tvorniške površine, 60.000 m² pozidane ploščine, 6000 m² za zalogo lesa, 18.000 m² prostora za na prostem naloženi les, 1900³ sušilnice, 10 žag. jarmenikov, 140 strojev za obdelovanje lesa, stroji na 1000 konjskih sil. Vsega skupaj je postavila firma Christoph & Unmack d. d. lesenih zgradb z 2.000.000 m² ploščine. Izkušnje in tvorilna zmožnost firme, odprta na preizkušeno sodelovanje spretnih statistikov, tehnikov, strokovnjakov za velikanske lope in lesene zgradbe jamčijo korektno, brzo postavljanje tudi največjih lesenih gradbenih projektov, zasnovanih kot polnostenske, mrežne itd. gradbe po potrebi na vezavo in sklep, zbitu, staknjeno itd., različni načini spojin, porabljeni pri kaki stavbeni obliki ali pa primerno združeni.

Izdaja konzorcij „Nove Pravde“.

Odgovorni urednik: H. Sever.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Strokovni pregled.

„Bratstvo“. Naše politične in strokovne organizacije se množijo. Dosegli smo že uspehe, katerih smo lahko veseli. Politične in strokovne organizacije pa še niso popolne, ako nimajo v svojih vrstah izobraženih in o naši stvari prepričanih ljudi. Tudi smatra naša stranka kot prvo nalogo izobrazbo delavskih mas, posebno mladine, katere naloge dosedanje organizacije ne morejo zadostno izvršiti in vsled tega čutimo nujno in javno potrebo po ustanovitvi

posebne izobraževalne organizacije. V ta namen se je izvolil pripravljalni odbor, ki je sestavil pravila za ustanovitev izobraževalnega društva „Bratstvo“. Vlada je pravila že odobrila in se vrši ustanovno zborovanje „Bratstva“ v sredo dne 22. t. m. ob 8. urt zvečer v strankinih prostorih v Narodnem domu. Na ustanovno zborovanje vabimo vse tovariše in tovarišice, ki nameravajo pristopiti kot člani in ki imajo voljo sodelovati v „Bratstvu“.

Dopisi.

Kamnik. Siti smo komunističnega nasilja. Predolgo smo popuščali in se pustili terorizirati, a sedaj je tega dovolj. Delavstvo je še pravočasno izpregledalo in trumoma zapušča komunistične vrste nasilnikov. Sami se zopet oglašajo za pristop v NSZ, ker praznim obljubam ne verujejo več. NSZ je postala v Kamniku zopet močna in priredi v nedeljo, dne 19. t. m. shod, na katerem si bo delavstvo začrtalo novo pot. Tovariši iz Kamnika in okolice udeležite se shoda polnoštevilno.

Medvođe. Razmere v Jugoslovanskih delniških papirnicah še dolgo niso take, kot bi morale biti. G. ravnatelj Plimel in delovodja Lechinger sta že nad 30 let v tovarni, a se še do sedaj nista naučila slovenskega jezika. Nad ubogimi delavci se surovo zadirata v nemščini, kot da sta kaka boljševiska komisarja. V Jugoslaviji jih zadržuje menda samo naš dober kruh, kajti srce jih vleče v zgladovano Avstrijo. Bil bi že skrajni čas, da se z gospodo, ki se ji naš jezik ne zdi toliko vreden, da bi se ga naučila, pomeče. — Ob priliki regentovega obiska naše Gorenjske so imenovani gospodje dobili ukaz, da morajo razobeseti na tovarni zastavo. Ker že ni drugače šlo, so se ukazu uklonili, a ni še dobro prestolonaslednik odšel, že ni bilo o naši zastavi ne duha ne sluha. Če bi bila to frankfurtarica, bi gotovo plapolala veselo cel teden in razveseljevala oči naših gospodov in znanega nemčurja kovača Wutheja, s

katerim je gospod ravnatelj vsled njegovega nemškutarenja jako zadovoljen. — V Jugoslaviji imamo dovolj ljudi, ki bi omenjene lahko nadomestili in so vredni, da jedo jugoslovanski kruh. Če merodajni krogi v tem oziru ne bodo hitro sami napravili redu, ga bomo napravili mi delavci sami in to na način, ki prizadetim ne bo ravno posebno ljub.

Kočevje. G. profesor Burger je premeščen v Celje. Na njegovo mesto pride prof. Kranland, ki ne razume niti besedi slovenski. Što to nas briga, si misli W. — S. L. S. ima jednega volilca več, jaz sam pa udobnost, da me bo vsaj nekdo častil, ne radi preskrbljenih kapitalističnih večerij temveč radi Fran-Josipovega reda. Slovenski otroci, ki ne znajo nemški, naj pa ostanejo doma in naj ne obiskujejo kočevske gimnazije. —

V Kočevju imamo tudi res vzorno stanovanjsko komisijo, katera takoj vsakemu nakaže stanovanje. 6 članski družini 1 sobo in kuhinjo, 2 članski družini pa celo enonastropno vilo s 6 sobami. Ubogi slovenski uslužbenec s 5 člansko rodbino se mora potikati 6 mesecev po vagonu — gospodine mestni policist, mlad fant, Nemec, dobi pa stanovanje že 2 meseca poprej nakazano, predno se poroči. Isto tako neki tukajšnji mizar Tomaschek. Tudi g. komisar Maršič, predsednik stanovanjske komisije, je sam sebi nakazal stanovanje že pred dvema mesecema, pa še danes ni poročen. Gospodje pri

Gostilna Halbwild Andrej
k „Rdečemu ježu“
Vitrinska ulica, Maribor,
priporoča dobro postrežbo, vedno sve-
že pivo, domača pristna vina in dobro
kuhinja po zelo znižanih cenah in
prosi za obilen obisk.

Pozor! Kam?
v trgovino zmešanim blagom
Albin Pečar
Podčetrtek.

Priporočajoč dobro postrežbo,
vedno sveže pivo, domača prist-
na vina in dobro kuhinja po
zelo znižanih cenah, prosim
za obilen obisk
FRANJO STIKLER
Restavracija juž. kol. Maribor.

Ce želite dobro in poceni
blago za obleke, obleke po meri, sukno, platno.
perilo, nogavice i. t. d. obiščite trgovino
I. M. Šoštarč, Maribor, Gosposka ulica št. 5.

Slavnemu občinstvu se priporoča
kavarna „CENTRAL“
poleg Zmajevega (Jubelejnega) mostu
Lastnik **STEVO MIHOLIČ.**

Mariborski slovenski stavbeni ključavničar
Kumerc Franjo
pod mostom šte. 10
se priporoča cenjenemu občinstvu.

Jadranska Banka podružnica Maribor.
Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi
pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković,
Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb; Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu in inozemstvu.

Cenjenemu občinstvu se pri-
poroča
kavarna „Central“
Gosposka ulica, Maribor.
Lastnik **G. Valjak.**

V nobeni hiši, kjer so otroci,
ne sme manjkati

Moj zverinjak

knjižica nešim malim za za-
bavo in pouk s 45 slikami in
k temu spadajočim besedilom

Cena 20 kron.

Dobiva se v Ljubljani v
Zvezni knjigarni, Marijin trg 8
Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Priporočljive tvrdke v Ljubljani

Srečko Potočnik
krojaška delavnica
Šelenburgova ulica

Brata Rožič
Sobno in dekorat. slikarstvo in pleskarstvo
Vegova ul. 8 — Soteska 1

Anton Černe
graver, Dvorni trg 1
Katalog franko

Priporočljive tvrdke v Mariboru

Halbwild Andrej,
gostilna „k rdečemu ježu“,
Vitrinska ulica

Carevič in Stibl,
„Narodna kavarna“,
Vitrinska ulica

Franjo Kumerc.
stavbeni ključavničar,
Pod mostom št. 10

Vincenc Pirš,
mesar,
Glavni trg

Ferdo Babič.
umetno stavbeno ključar-
ništvo, Splavarska ulica 8

Ivan Rantner,
trgovina z mešanim blagom,
Koroška cesta 8

Kavarna „Central“
Aleksandrova ulica

Kavarna „Balkan“
Gosposka ulica

Straus Jakob,
mesar
Glavni trg

F. BATJEL
Ljubljana, Stari trg šte. 28

velika zaloga vsakovrstnih dvo-
koles, šivalnih strojev in posa-
meznih delov. — Mehanična
delavnica Karlovska cesta 4.

Zlatorog milo

Je najboljšo in najcenejšo
povsod za dobiti
Izdeluje kristalno sodo,
sveče in toaletno milo.

Prva mariborska tovarna mila Maribor.

**Opozarjamo cenjene naročnike na
oglas v našem listu.**

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge
vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metko-
vič, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji tu in v inozemstvu

Christoph & Unmack d. d.

glavno obratovališče **NIESKY, OBERLAUSITZ** (Gornja Lužica).

Postranska obratovališča: Černhausen na Čehoslovaškem in Kopenhagen (Kodanj)

se priporoča za hitro izdelavo enodružinskih, dvodružinskih in večdružinskih hiš po Döckerjevem sistemu. Vile in stanovanjske hiše bločne
oblike vseh slogov, dalje industrijske stavbe, velikanske tvorniške delavniške lope, prekrova za kolodvore, klavnice, tržnice, mostovi, strojnice,
gledališča za kino, razstavne dvorane, garaže, cerkvene strehe, vodne naprave, bolnice po paviljonskem sistemu itd. Strešni stoli brez motečih
opor. — Cenjena vprašanja na upravništvo „Jugoslavije“ pod Christoph & Unmack, A. G. — Več v besedilu lista.